

**PROGRAMACIÓ DE L'ASSIGNATURA DE
HISTÒRIA MODERNA I CONTEMPORÀNEA
QUART ESO**

Dept. De GEOGRAFIA I HISTÒRIA

Curs 20010-11

PROFESSORA: M. ANTÒNIA NICOLAU VIDAL

ÍNDEX

- 1. COMPETÈNCIES BÀSIQUES DE L'ASSIGNATURA.**
 - 2. OBJECTIUS.**
 - 3. CONTINGUTS SEQÜENCIATS PER AVALUACIÓ.**
 - 3.1. CONCEPTES**
 - 3.2. PROCEDIMENTS**
 - 3.3. ACTITUDS**
 - 4. CRITERIS D'AVAUACIÓ ASSOCIATS ALS CONTINGUTS.**
 - 5. PROCEDIMENTS I SISTEMES D'AVAUACIÓ.**
 - 6. SISTEMES DE RECUPERACIÓ.**
 - 6.1. SISTEMES DE RECUPERACIÓ DURANT EL CURS.**
 - 6.2. SISTEMES DE RECUPERACIÓ DE PENDENTS DE CURSOS ANTERIORS.**
 - 7. CRITERIS DE PROMOCIÓ I QUALIFICACIÓ. MÍNIMS EXIGIBLES.**
 - 8. ASPECTES METODOLÒGICS.**
 - 9. RECURSOS I MATERIALS DIDÀCTICS.**
 - 10. ADAPTACIONS CURRICULARS.**
 - 11. TEMES TRANSVERSALS.**
 - 12. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.**
- ANNEX. INFORMACIÓ PER A L'ALUMNAT I FAMÍLIES.**

1. COMPETÈNCIES BÀSIQUES A L'ASSIGNATURA

Les competències bàsiques que dicta la nova legislació educativa són les següents:

1. Competència comunicativa i audiovisual
2. Competències artística i cultural*
3. Tractament de la informació i competència digital
4. Competència matemàtica
5. Competència d'aprendre a aprendre
6. Competència d'autonomia i iniciativa personal
7. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic*
8. Competència social i ciutadana

Totes són competències generals en el sentit que afecten a totes les matèries, entenem però que a l'assoliment de les competències 2 (Competència cultural i artística) i 7 (Competència en el coneixement i interacció amb el món físic) des de la nostra àrea de Ciències Socials s'hi pot contribuir duna manera molt específica.

En la competència 7. Competència en el coneixement i la interacció en el món físic, i podem diferenciar dues vessants:

En la primera part de l'enunciat, - Competència en el coneixement - s'eludeix al mètode científic, que en el cas de la nostra àrea es concreta sobretot en la causalitat i la temporalitat . Aquest vessant evidentment s'imparteix durant tots els nivells de la ESO.

En la segona part de l'enunciat, - interacció en el món físic- s'eludeix a l'espai, i en aquest cas està relacionat sobretot amb la geografia que no s'imparteix directament a 4rt de la ESO.

Feta aquests aclariments, dir que a l'assoliment de les Competències Generals l'assignatura d'Història Contemporània de 4rt d'ESO hi contribuirà de la manera següent:

1.- COMPETÈNCIA COMUNICATIVA I AUDIOVISUAL

La història és una disciplina que tradicionalment es transmet a través de textos i de les exposicions orals del/ de la professor/a. Així mateix, en l'actualitat, l'ús de mitjans audiovisuals són molt freqüents. A partir d'ells el/la professor/a ajudarà a interpretar, organitzar i en definitiva entendre la informació de cada una de les u.d. programades.

Alhora que el professor/a se val de la seva competència comunicativa i audiovisual, és imprescindible que l'alumne també vagi assolint aquesta competència, la qual cosa li permetrà, entre altres, adquirir els coneixements d'aquesta matèria.

A tal efecte es realitzaran un conjunt d'activitats:

- 1.- Vocabulari específic

- . Comprendre i fer ús del vocabulari específic de cada u.d.
- Determinar-ne el significat.
- Inserir-lo adequadament en les exposicions.

2.- Textos.

- . Recuperar informació d'un text.
- Identificar la/les idea/es principal/s i secundària/es.
- Elaborar, si cal, un títol.
- Identificar exemples, característiques,....

- . Interpretar informació d'un text.
- Determinar el/s significat/s pel context.
- Identificar, fets, personatges,
- Interpretar sentits, matisos,...
- Establir analogies, extrapolant,....

- . Reflexionar sobre la informació d'un text.
- Diferenciar fets d'opinions.
- Comparar la informació amb normes morals o ètiques.
- Formar-se una opinió raonada i raonable.

- . Organitzar la informació d'un text.
- (Veure Competència Aprendre a prendre)

3.- Presentacions escrites.

(Veure Competència Aprendre a prendre)

- ## 4.- Comunicacions orals.
- . Realitzar comunicacions orals.
 - Preparar i duent a terme exposicions individuals i en grup.
 - Participar en debats fent aportacions i escoltant,...

- ## 5.- Mitjans audiovisuals.
- . Fer ús adequat dels mitjans audiovisuals
 - Utilitzar els mitjans audiovisuals per presentar treballs individuals o en grup.

2. COMPETÈNCIA CULTURAL I ARTÍSTICA.

La competència cultural i artística - fa referència al 4rt curs de la eso- als coneixements bàsics necessaris per comprendre el fet artístic, la seva evolució i l'anàlisi d'obres d'art compreses entre el s. XIX i l'actualitat. És important dedicar atenció a aquesta competència bàsica, ja que per als alumnes que no cursaran batxillerat és la única ocasió que tenen dins l'ensenyament obligatori d'assolir-la.

A tal efecte es duran a terme activitats encaminades a:

- 1- Adquirir coneixements bàsics referits a estils i obres d'art dels s. XIX i XX.
- Identificar i caracteritzant els estils, obres i autors més rellevants.
 - Relacionar cada estil artístic amb la societat i pensament de la seva època.
 - Fer ús del vocabulari específic.

- 2.- Iniciar-se en l'anàlisi de l'obra d'art.
 - Fer senzills comentaris formals i iconològics.
- 3.- Entendre que és la cultura de masses i la influència de la ciència i la tècnica en la societat actual.
 - Analitzar a partir d'exemples concrets aquests fets.
- 4.- Promoure el respecte al patrimoni cultural i històrico-artístic propi i universal.
 - Argumentar i debatre la necessitat de conservació.
 - Conèixer les manifestacions artístiques pròpies i alienes.
 - Fomentar l'interès per al cultura i art des de finals del s. XVIII als nostres dies.

3. TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ I COMPETÈNCIA DIGITAL

Quant al tractament de la informació i a la competència digital, és una competència clau en història ja que el maneig de fonts és essencial. És ve treballant des del primer curs de la eso, si bé com és obvi, el nivell de dificultat va en augment.

Es contribuirà a l'assoliment d'aquesta competència a partir d'una sèrie d'activitats:

- 1.- Recollir informació de diferents tipus de fonts (primàries i secundàries; escrites, materials, iconogràfiques i orals). de manera autònoma o per indicació, per estar ben informat, formar-se una opinió, i saber què cal fer.
- 2.- Analitzar críticament les informacions dels diferents mitjans (televisió, anuncis, revistes, pel·lícules, llibres, testimonis, orals...).
- 3.- Usar de manera habitual i autònoma fonts d'informació diverses (preguntant, consultant documents, premsa, Internet bases de dades, fullets informatius, publicitat, etc.).
- 4.- Adonar-se que hi pot haver diferents punts de vista d'un mateix fet, fenomen o problema, i que allò que hom pensa no és el que ha de pensar tothom
- 5.- Destriar allò que és rellevant, saber fer preguntes sobre la realitat, qüestionar-se allò que es veu per intentar comprendre-ho.
- 6.- Valorar el fet d'estar ben informat i interessar-se per recollir informacions (variades i objectives) sobre allò que interessa.
- 7.- Recerca i síntesi d'informació obtinguda a Internet, valorant la fiabilitat de les pàgines i seleccionant les dades amb criteri.
- 8.- Reconèixer l'objectiu de les caricatures polítiques.
- 9.- Elaborar un informe fent servir l'ordinador.

4. COMPETÈNCIA MATEMÀTICA

A l'assoliment d'aquesta competència general s'hi contribueix sobretot en els cursos de 1r, 2n i 3r de la eso des de la matèria de la geografia.

5. COMPETÈNCIA D'APRENDRE A APRENDRE

En tant que l'assoliment d'aquesta competència és clau en cada curs s'introdueix l'aprenentatge de distintes tècniques d'estudi sense deixar de banda el repàs i/o aprofundiment de les apreses.

D'aquesta manera a 4rt d'eso continuarem amb activitats tal com:

- 1.- Esquemes –que ara ja podran mostrar relacions entre dos o més aspectes: seqüències d'un procés , relacions causa-efecte, relacions de dependència,....)
- 2.- Mapes conceptuals
- 3.- Resums
- 4.- Gràfics seqüencials
- 5.- Línies del temps i quadres cronològics
- 6.- Tècniques per preparar un examen
7. Normes per elaborar un treball escrit
- 8.- Confeccionar fitxes de vocabulari,
- 9.- Redactar biografies.

I introduïrem altres activitats:

- 10.- Unificar el llibre de text amb els apunts
- 11.- Diferenciar idees principals de secundàries
- 12.- Comentar textos, mapes històrics i obres d'art
- 13.- Redactar un tema a partir d'un esquema
- 14.- Fer redaccions descriptives, comparatives, panoràmiques o analítiques
- 15.- Elaborar justificacions i dissertacions
- 16.- Interpretar documents audiovisuals
- 17.- Obtenir informacions a partir d'enquestes
- 18.- Elaborar dossiers de premsa.

6. COMPETÈNCIA D'AUTONOMIA I INICIATIVA PERSONAL

Implica el coneixement de si mateix i la capacitat de mantenir bones relacions amb les altres persones.

L'assignatura hi contribuirà potenciant que l'alumne/a sabi:

- Formar-se una opinió pròpia, basada en arguments sòlids, i saber defensar-la.
- Tenir interès per conèixer temes d'actualitat i ser capaç de fer-ne una valoració.
- Contrastar opinions diferents i valorar amb criteri les justificacions en les quals es basen.

- Ser capaç d'identificar missatges subliminars, per exemple de cartells propagandístics.
- Valorar amb criteri la fiabilitat d'una informació, per exemple d'Internet.
- Prendre decisions.
- Imaginar projectes, planificar-los i executar-los.
- Defensar arguments propis.
- Criticar postures.

7. COMPETÈNCIA EN EL CONEIXEMENT I LA INTERACCIÓ AMB EL MÓN FÍSIC

Els coneixements i destreses que estan associades tradicionalment a la història no tenen un apartat específic en les competències bàsiques proposades per la legislació.

Nosaltres, en tant que les considerem part fonamental de l'assignatura, les desenvoluparem en la primera part de l'enunciat d'aquesta competència on diu Competència en el coneixement, i ens referirem en concret a la causalitat i a la temporalitat (quant a l'espacialitat, no es tractarà específicament ja que s'imparteix de 1r fins a 3r dins la matèria de geografia).

Causalitat.-

Es tractarà de desenvolupar - respecte a problemes rellevants dels segles XVIII (fials) XIX, XX i XXI- activitats encaminades a:

- Distingir entre causes i conseqüències.
- Distingir diferents tipus de causes i conseqüències (polítiques, econòmiques,...i/o immediates i llunyanes)
- Distingir entre condicions, factors i causes.
- Jerarquitzar causes i efectes per ordre d'importància.
- Identificar varies causes i conseqüències per explicar-los.
- Explicar les connexions entre causes i conseqüències.

Temporalitat.-

Es realitzaran un conjunt d'activitats referides a :

- Els coneixements bàsics per analitzar el passat i entendre la relació que té amb el present (processos i personatges clau dels segles XVIII (finals) XIX, XX, i XXI i vocabulari específic).
- Les tècniques per representar el temps (línia del temps, mapa històric, memòria històrica)
- Situar en el temps processos històrics i fets de cada u.d.

8. COMPETÈNCIA SOCIAL I CIUTADANA

Aquesta és també una competència fonamental en la nostra àrea

Té com a objectiu aconseguir una identificació amb els trets bàsics de la nostra societat, transmetre una educació cívica dins una societat democràtica.

L'assoliment d'aquesta competència requerirà del professor que faci explicacions orals i que promogui, a partir de dinàmiques d'aula interactives, la reflexió entorn a problemes de la nostra història recent.

Es tractarà de contribuir a la reflexió crítica sobre els conceptes de democràcia, llibertat, solidaritat, corresponsabilitat, participació i ciutadania, amb atenció especial als drets i deures dels ciutadans tant en el passat com en el present. A tal efecte es realitzaran activitats envers aquests continguts però a més qualsevol activitat que es dugui a terme procurarà:

- Despertar empatia.
- Exercitar el diàleg.
- Afavorir els treballs en grup.
- Propiciar el debat.

10 Relacionar-se i conviure de manera participativa en una societat democràtica, plural i canviant.

11 Comportar-se adequadament segons els llocs i moments.

12 Respectar i defensar el patrimoni cultural propi, històrico-artístic i mediambiental.

13 Acceptar el fet que hi pot haver punts de vista diferents sobre un mateix esdeveniment, fenomen o problema.

14 Copsar intencions, causes i conseqüències per explicar fets i problemes socials.

15 Utilitzar la crítica com a eina positiva.

2. OBJECTIUS

L'àrea de Ciències socials, geografia i història pretén oferir als alumne uns instruments d'anàlisi i uns coneixements científics que els permetin comprendre el món, la realitat social i l'esdevenir dels humans.

Però a més, a l'àrea de Ciències socials se li reconeix un paper modulador del civisme, un paper socialitzador. Es a dir, s'espera dels alumnes que assoleixin i manifestin actituds personals de respecte, d'ajut mutu, de valoració i conservació del patrimoni, de curiositat científica i rigor crític. Aquestes actituds han de tenir especial rellevància en el treball a l'aula com a expressió dels valors fonamentals d'una societat democràtica.

Per altra banda, i pel que fa als nostre àmbit sociocultural i geogràfic, l'àrea de Ciències socials pretén que els alumnes entrin en contacte amb el món real que els envolta, que tinguin un coneixement directe i immediat de la realitat de les Illes Balears i dels problemes dels seus habitants, i que puguin valorar la seva llengua, la seva cultura, la seva història i la seva realitat geogràfica.

Finalment, i des del coneixement de la societat on es viu, amb una projecció que desborda els nostres límits i té un abast espanyol, mediterrani, europeu i mundial, s'ha de convidar els alumnes a participar en la cohesió social, en el respecte de la pluralitat d'idees i de la diversitat lingüística i cultural. Com a europeus hem de ser a la vegada dipositaris i defensors de molts valors, entre ells la democràcia i l'humanisme.

1. Conèixer els processos i mecanismes bàsics que regeixen els fets socials, i utilitzar aquest coneixement per comprendre les societats actuals.
2. Identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i els esdeveniments destacats, a fi d'adquirir una perspectiva global de l'evolució històrica de la humanitat, dins d'un marc cronològic precís i d'un esquema de dates clau, distingint dins l'evolució històrica les nocions de canvi i permanència.
3. Conèixer, i valorar les característiques específiques del territori i de la identitat històrica i cultural de la Unió Europea tenint en compte les especificitats regionals que la configuren amb una atenció especial a les regions de la Mediterrània.
4. Conèixer i valorar les característiques específiques del territori i de la identitat lingüística i cultural de les Illes Balears, com també de la seva evolució històrica, considerant les especificitats insulars i les seves relacions amb els territoris de parla catalana i amb la resta de les comunitats de l'Estat espanyol.
5. Adquirir una memòria històrica que permeti elaborar una interpretació personal del món, per mitjà d'uns coneixements bàsics tant d'història universal, com d'història de les Illes Balears, com d'història d'Espanya, respectant i valorant els aspectes comuns i els de caràcter divers, a fi de facilitar la comprensió de la possible pertinença simultània a més d'una identitat col·lectiva.
6. Conèixer els trets bàsics dels estils artístics, obres i artistes principals per valorar i respectar el patrimoni cultural, lingüístic, historico-artístic i mediambiental, assumint les responsabilitats que implica la seva conservació. Prendre consciència de la significació especial que té aquest patrimoni com a manifestació de la memòria col·lectiva i expressió de la identitat pròpia i genuïna del poble de les Illes Balears.
7. Adquirir i emprar amb precisió i rigor el vocabulari específic de l'àrea.
8. Seleccionar informació amb els mètodes i les tècniques pròpies de la història, per explicar les causes i conseqüències dels problemes i per comprendre el passat històric.
9. Utilitzar les imatges i les representacions cartogràfiques per identificar i localitzar llocs i fets històrics i explicar la seva dinàmica. Utilitzar, així mateix, altres fonts d'informació: textos escrits, sèries estadístiques, gràfics i imatges, i elaborar croquis i gràfics senzills.
10. Cercar, seleccionar, comprendre, relacionar, i comunicar de manera intel·ligible informació verbal, escrita, gràfica, icònica, estadística i cartogràfica, procedent de fonts diverses, especialment la que proporciona l'entorn físic i social, els mitjans de comunicació i les tecnologies de la informació.

11. Comprendre la interrelació dels factors multicausals que expliquen l'evolució de les societats humanes, com també el paper exercit en l'esmentat procés per col·lectivitats i grans personalitats, a fi d'evitar una visió reduccionista de la història.

12. Valorar la diversitat cultural manifestant actituds de respecte i tolerància envers altres cultures i opinions que no coincideixen amb les pròpies, sense renunciar per això a fer-ne un judici.

13. Realitzar tasques en grup i participar en debats amb una actitud constructiva, crítica i tolerant, fonamentant les opinions i valorant el diàleg com una via necessària per a la solució dels problemes humans i socials.

14. Conèixer el funcionament de les societats democràtiques, apreciand els seus valors, així com els drets i llibertats com un èxit irrenunciable i una condició necessària per a la pau, denunciand actituds i situacions discriminatòries i injustes i mostrant-se solidari amb els grups socials i persones privats dels seus drets.

3. CONTINGUTS SEQÜENCIATS PER AVALUACIÓ

3.1. CONCEPTES

Primer trimestre

BLOC I HISTÒRIA MODERNA I CONTEMPORÀNIA (DES DE FINALS DEL S. XVII AL 1939)

U.D. 0 El temps històric.

U.D. 1 El segle XVIII: L'Antic règim.

U.D. 2 Les revolucions polítiques (1776-1848)

U.D. 3 La Revolució Industrial.

U.D. 4 Nacionalisme i imperialisme (1850-1914)

U.D. 5 Tensions i conflictes (1914-39)

Segon trimestre

BLOC II HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA (DES DEL 1918 AL 1991)

U.D. 6 L'URSS, un nou model d'estat.

U.D. 7 Feixisme i nazisme.

U.D. 8 La Segona Guerra Mundial.

U.D. 9 La Guerra Freda i descolonització (1945-1991)

U.D. 10 El començament del s. XXI

Tercer trimestre

BLOC III HISTÒRIA D'ESPANYA CONTEMPORÀNIA

U.D. 11 Espanya en els segles XVIII i XIX

U.D. 12 Espanya 1902-1939

U.D. 13 Espanya i les Balears sota el franquisme (1939-1975).

U.D. 14 Espanya i Balears : transició i democràcia.

3.2. PROCEDIMENTS

1. Distinció entre fonts primàries i fonts secundàries o historico-gràfiques i anàlisi comparativa de la utilitat i el valor d'ambdós tipus de fonts per al coneixement del passat.

2. Distinció a partir de l'anàlisi de les informacions obtingudes entre dades objectives i judicis d'opinió.

3. Obtenció, selecció i registre d'informació explícita o implícita a partir de mapes, gràfics, estadístiques, obres d'art, etc.

4. Anàlisi i interpretació de documents audiovisuals, identificant els elements expressius utilitzats i avaluant l'objectivitat del missatge.

5. Interpretació dels processos de canvi històric mitjançant la utilització de diferents codis de representació del temps històric: eixos cronològics, diagrames temporals, mapes, etc.

6. Anàlisi i interpretació d'obres d'art des de diferents perspectives i en èpoques diferents.

7. Anàlisi i interpretació dels elements bàsics del llenguatge plàstic i visual en les manifestacions i expressions artístiques contemporànies.

8. Elaboració de notes, resums, esquemes, etc., a partir d'informació escrita i oral.

9. Realització de treballs de síntesi, individuals o en grup, a partir de diferents tipus de fonts.

10. Recerca, selecció i registre d'informació relativa a temes d'actualitat o relacionada amb la nostra Comunitat Autònoma o localitat.

3.3. ACTITUDS

1. Interès per conèixer els trets principals que identifiquen l'esdevenir històric, les característiques específiques del territori i de la identitat cultural de les Illes Balears.

2. Valoració i respecte de la diversitat i riquesa del patrimoni històric, artístic, cultural i paisatgístic, i disposició favorable a la seva conservació.
3. Valoració crítica dels prejudicis sexistes presents en els nostres costums i tradicions.
4. Valoració de la lluita històrica de l'ésser humà en la consecució i defensa dels seus drets socials i individuals: la igualtat, la llibertat, la justícia, la pau, etc.
5. Respecte i valoració positiva i crítica de la diversitat d'opinions, actituds, creences, formes de vida de grups o persones pertanyents a societats o cultures diferents de la pròpia.
6. Actitud oberta davant les noves tendències que es reflecteixen en les manifestacions artístiques i culturals, i disposició a formar-se un criteri personal.
7. Interès per estar ben informat i actitud crítica davant la informació procedent dels mitjans.

4. CRITERIS D'AVALUACIÓ ASSOCIATS ALS CONTINGUTS.

1. Situar en el temps i en l'espai els períodes, els fets transcendentals i els processos històrics destacats que s'estudien en aquest curs i identificar el temps històric en el món, a Europa i a Espanya, aplicant les convencions i els conceptes habituals a l'estudi de la història. (Tots els blocs)

Es tracta d'avaluar si l'alumnat coneix les principals etapes i períodes cronològics i si és capaç de comprendre les nocions de simultaneïtat i canvi i els moments i els processos que caracteritzen el trànsit d'unes etapes a altres, i aplicar aquestes nocions a l'evolució històrica des del segle XVIII fins al món actual.

2. Identificar les causes i les conseqüències dels fets i els processos històrics significatius, establir-ne connexions i reconèixer la causalitat múltiple que comporten els fets socials

Amb aquest criteri es tracta de comprovar que s'és capaç d'explicar els factors que influeixen en un fet o procés històric significatiu i de reconèixer la naturalesa, jerarquització i interrelació de les causes, així com les seves conseqüències a curt i llarg termini. (Tots els blocs)

3. Esmentar les transformacions que es produeixen a l'Europa al segle XVIII, prenent com a referència les característiques socials, econòmiques i polítiques de l'antic règim i explicar els trets propis de l'absolutisme i del reformisme borbònic a Espanya.

Amb aquest criteri es tracta de comprovar, partint del coneixement dels trets generals de la societat a l'antic règim que es reconeixen els canvis que es produeixen al segle XVIII, i descriure el caràcter centralitzador i reformista propi de l'absolutisme i del despotisme il·lustrat a Espanya. (Bloc I)

4. Identificar els trets fonamentals dels processos d'industrialització i modernització econòmica i de les revolucions liberals burgeses, i valorar els canvis econòmics, socials i polítics que van suposar i identificar les peculiaritats d'aquests processos a Espanya. (Bloc I)

Aquest criteri pretén avaluar que es reconeixen els canvis que la revolució industrial va introduir en la producció i els diferents ritmes d'implantació en el territori europeu, així com les transformacions socials que en deriven. Així mateix, permet comprovar si es coneixen les bases polítiques de les revolucions liberals burgeses i si s'identifiquen i se saben explicar els trets propis d'aquests processos a l'Estat espanyol.

5. Caracteritzar el naixement i evolució del moviment obrer i identificar els trets fonamentals de les ideologies no burgeses. (Bloc I)

Aquest criteri pretén avaluar que s'és capaç de caracteritzar l'estratificació social sorgida de la industrialització i també la resposta de les classes menys afavorides enfront de la seva situació, incloent l'articulació d'ideologies alternatives al liberalisme.

6. Explicar les raons del poder polític i econòmic dels països europeus a la segona meitat del segle XIX, identificar els conflictes i els problemes que caracteritzen aquests anys, tant en l'àmbit internacional com a l'interior dels estats, especialment els relacionats amb l'expansió colonial i amb les tensions socials i polítiques. (Bloc I)

Es tracta d'avaluar que es coneixen els esdeveniments més rellevants que expliquen el protagonisme d'Europa durant l'època de l'imperialisme, però també les conseqüències d'aquesta expansió colonial en l'àmbit de les relacions internacionals i en els mateixos països.

7. Caracteritzar i situar en el temps i en l'espai les grans transformacions i conflictes mundials que han tingut lloc al segle XX i aplicar aquest coneixement a la comprensió d'alguns dels problemes internacionals més destacats de l'actualitat. (Bloc II)

Mitjançant aquest criteri es pretén valorar que s'identifiquen els principals esdeveniments en el panorama internacional del segle XX, com són les revolucions socialistes, les guerres mundials i la independència de les colònies, a fi de comprendre millor la realitat internacional present. És d'interès comprovar la capacitat d'analitzar alguns problemes internacionals actuals en vista dels esdeveniments esmentats.

8. Identificar, analitzar i comparar les solucions totalitàries del segle XX amb les propostes dels estats democràtics. (Bloc III)

Aquest criteri pretén comprovar que es comprenen les diferents tipologies d'estat dictatorial i se saben contrastar amb l'alternativa que presenta la democràcia. A més valora la capacitat crítica envers l'autoritarisme i l'assumpció dels valors de l'estat de dret, l'imperi de la llei i de la democràcia.

9. Caracteritzar i contextualitzar en l'espai i el temps la gènesi, desenvolupament i crisi de l'Estat del benestar. (Bloc III)

Aquest criteri prova de valorar la competència per caracteritzar l'evolució d'un procés històric de llarg recorregut, a més d'avaluar la seva comprensió com a element clau i definidor de les societats occidentals actuals. Aplicar aquesta anàlisi a quatre escales espacials: mundial, europea, espanyola i balear.

10. Identificar i caracteritzar les diferents etapes de l'evolució política i econòmica d'Espanya durant el segle XX i els avenços i retrocessos fins aconseguir la modernització econòmica, la consolidació del sistema democràtic i la pertinença a la Unió Europea. (Bloc III)

Aquest criteri intenta avaluar si es reconeix la crisi de la monarquia parlamentària, les polítiques reformistes empreses durant la Segona República, el franquisme, el desenvolupament econòmic i la transició política fins a la Constitució de 1978 i la consolidació de l'Estat democràtic, en el marc de la pertinença de l'Estat espanyol a la Unió Europea.

11. Reconèixer en la Constitució espanyola i en l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears les institucions polítiques bàsiques actuals, especialment els organismes de representació democràtica, i valorar la significació històrica que representa la recuperació de les institucions d'autogovern. Reconèixer i valorar els principals trets culturals de les Illes Balears i identificar les referències patrimonials més importants de la seva història. (Bloc III)

Amb aquest criteri es tracta d'avaluar la capacitat d'utilitzar amb propietat el vocabulari bàsic que ha de assumir un ciutadà a una democràcia moderna, a més de valorar la identificació de l'alumnat en les institucions de govern democràtiques tant a escala nacional com autonòmic.

12. Dur a terme treballs individuals i en grup sobre algun focus de tensió política o social al món actual, indagar-ne els antecedents històrics, analitzar-ne les causes i plantejar possibles desenllaços utilitzant fonts d'informació pertinents incloses algunes que ofereixin interpretacions diferents o complementàries d'un mateix fet. (Bloc III)

Amb aquest criteri es tracta d'avaluar la capacitat de l'alumnat per abordar, assessorat pel professorat, l'estudi d'una situació del món en què viu, buscar-ne els antecedents i les causes que l'originen i aplicar els seus coneixements per plantejar amb lògica les possibles conseqüències. Es tracta, també, de comprovar la iniciativa per planificar el treball, accedir amb certa autonomia a diverses fonts d'informació, analitzar i organitzar-la i presentar les conclusions de manera clara amb la utilització, si escau, de les possibilitats que ofereixen les tecnologies de la informació i la comunicació.

5. PROCEDIMENTS I SISTEMES D'AVALUACIÓ.

L'avaluació, instrument que ens assegura de l'aprenentatge adequat de l'alumne per tal que pugui assolir els objectius proposats i el seu propi progrés, presenta diferents aspectes:

L'avaluació inicial ens indicarà quines són les destreses i els coneixements previs de l'alumnat, a partir dels quals haurem de reajustar la programació.

L'avaluació contínua ens indicarà quin ha estat el progrés assolit per l'alumnat i en quins casos s'hauran d'establir estratègies per reconduir el procés d'aprenentatge i aconseguir un progrés satisfactori.

L'avaluació es realitzarà segons els criteris esmentats i els procediments seran els següents:

- Observació diària a l'aula.
- Valoració de les proves objectives, tant orals com escrites (mínim dues per avaluació).
- Valoració d'activitats tals com lectures, treballs de recerca, activitats dels llibre de text, exposicions orals,..... tant individuals com en grup.
- Valoració de les exposicions orals i de la participació en els debats.
- Seguiment i valoració dels quaderns.

Les proves objectives, activitats i quaderns s'avaluaran tenint en compte els continguts, ortografia, presentació i puntualitat en el seu lliurament.

- Valoració de l'actitud.

La valoració de l'actitud s'avaluarà atenent a l'assistència, puntualitat, participació i manifestació d'interès.

6. SISTEMES DE RECUPERACIÓ

6.1. Sistemes de recuperació durant el curs.

Durant el trimestre l'alumnat que amb justificació fonamentada (mèdica) no pot fer una prova escrita tindrà l'oportunitat de respondre a preguntes referides a n'aquesta prova a la següent prova escrita, d'aquestes preguntes n'obtindrà la qualificació.

Durant el tercer trimestre hi haurà una prova de recuperació de la/les avaluació/ns suspesa/ses. La nota mínima per aprovar serà d'un 5.

Aquells alumnes que no superin la matèria al mes de juny la hauran de recuperar al mes de setembre mitjançant una prova escrita i el lliurament d'un dossier d'activitats.

6.2. Sistemes de recuperació de pendents de cursos anteriors.

L'alumnat d'ESO amb la matèria de ciències socials pendent del curs anterior haurà de realitzar una sèrie de tasques que assegurin l'assoliment dels continguts mínims presents a la programació. El professorat que imparteix classe a cada grup

serà l'encarregat, juntament amb el cap de departament, de la preparació del material de recuperació i de la confecció de les proves necessàries, com de l'avaluació dels seus alumnes. Cada professor i el cap de departament faran un seguiment del procés de recuperació i facilitaran a l'alumnat la realització de les seves tasques de recuperació.

Per poder superar la matèria pendent o superar l'avaluació extraordinària de setembre es mantindran els següents criteris:

L'alumnat s'ha de presentar a la realització d'una prova escrita de recuperació. Igualment ha de lliurar obligadament, i el mateix dia en que quedi fixada la prova, un dossier amb les activitats de recuperació proposades.

La prova escrita suposarà el 40% de la nota (vocabulari, preguntes relacionades amb les activitats, mapes, etc.); el dossier d'activitats suposarà el 60% de la qualificació (presentació, mapes, vocabulari, altres activitats).

La prova escrita consistirà en tres tipus de preguntes: 1) definir correctament els conceptes del vocabulari bàsic; 2) contestar correctament una sèrie de preguntes relacionades amb les activitats pràctiques que s'han de realitzar; 3) identificar i localitzar una sèrie de països, unitats de relleu i accidents geogràfics.

El dossier d'activitats constarà de tres tipus d'elements: 1) vocabulari bàsic; 2) activitats pràctiques; 3) col·lecció de mapes.

El dossier s'iniciarà amb una portada i un índex de les activitats realitzades.

Es valorarà la correcta presentació de les feines, tant en l'ordre i la pulcritud com en l'adequat nivell ortogràfic.

Les activitats han de ser contestades de la manera més completa, personal i reflexiva possible.

El professorat responsable de l'avaluació serà el cap de departament i aquell professor que imparteix l'assignatura al grup classe al qual pertany cada alumne.

Per poder recuperar la matèria s'ha d'obtenir un qualificació igual o superior a cinc, i la prova escrita i el dossier d'activitats no poden tenir una nota inferior a quatre. Amb caràcter general es tindrà en compte el progrés al rendiment acadèmic de l'alumne al llarg del curs a l'hora de practicar l'avaluació de la matèria pendent de cursos anteriors.

7. CRITERIS DE PROMOCIÓ I QUALIFICACIÓ. MÍNIMS EXIGIBLES.

A. CRITERIS DE PROMOCIÓ.

Promocionaran aquells alumnes que assoleixin els objectius mínims.

B. CRITERIS DE QUALIFICACIÓ.

L a qualificació serà numèrica del 0 al 10.

Per aprovar cada avaluació és necessari com a mínim una mitjana de 4 de les proves escrites i a partir d'aquesta nota com a mínim una mitjana genèrica de 5.

Les proves objectives de coneixements conceptuals i destreses procedimentals, orals o escrites, representaran el 60 % de la qualificació.

Les activitats, orals o escrites, individuals o en grup, suposaran el 30 % de la qualificació.

El lliurament de determinats treballs són requisits indispensables per aprovar una avaluació.

L'actitud a classe (comportament, assistència, disponibilitat de material, etc.) representarà el 10 % de la nota.

Per aprovar al juny és necessari com a mínim una mitjana de 5, i al manco dues avaluacions aprovades i cap avaluació no presentada.

Al setembre la qualificació del dossier d'activitats suposarà un 60% de la nota i la prova escrita el 40% . Per aprovar serà necessari una nota global mínima de 5.

C. MÍNIMS EXIGIBLES.

CONCEPTES:

1. Conèixer els processos i mecanismes bàsics que regeixen els fets socials.
2. Adquirir i saber emprar un vocabulari específic mínim.
3. Utilitzar imatges i mapes per identificar i localitzar els llocs i els grans fets històrics.
4. Conèixer les característiques del territori i de la identitat lingüística i cultural de les Illes Balears.
5. Identificar i localitzar en el temps i en l'espai processos i esdeveniments històrics rellevants.

PROCEDIMENTS:

1. Distinció entre fonts primàries i fonts secundàries.
2. Interpretació senzilla de documents, imatges, mapes, gràfics.
3. Elaboració simple de notes, resums, esquemes, comentaris, síntesis.

ACTITUDS:

1. Interès per conèixer els grans trets de l'esdevenir històric de les Illes Balears.
2. Valoració i respecte de la diversitat.
3. Interès per estar ben informat.
4. Actitud positiva a classe.

8. ASPECTES METODOLÒGICS

El Departament de Ciències Socials té establertes unes línies metodològiques i de treball que en el cas de 4t d'ESO inclouen:

- Adquisició d'un vocabulari específic.
- Pràctica del comentari de text, de gràfics, de mapes, etc.
- Reforç de la lectura comprensiva.
- Treballar l'eix cronològic, el mapa històric, etc.
- Treballar sobre la recerca i selecció d'informació, oral o escrita.
- Tenir cura i administrar correctament el quadern de classe.

En qualsevol cas la metodologia serà diversa, centrada en l'explicació del professor o professora, que amb una tasca orientadora i dinamitzadora, utilitzarà tant el llibre de text com altres materials (bibliogràfics, audiovisuals, informàtics, etc.)

Es faran contínues referències a altres àrees, així com al món personal de l'alumnat, en sintonia amb les teories de l'aprenentatge constructivista.

9. RECURSOS I MATERIAL DIDÀCTIC

Per part dels alumnes, el material bàsic de classe comprendrà:

- Llibre de text: Història 4t ESO, Illes Balears/Santillana.
- Bloc d'anelles tamany DIN-A4

El professor o professora aportarà, apart les explicacions orientatives, altre material complementari i de reforç: vídeos, CDs, mapes, gràfics, diapositives, textos, premsa, etc.

Es considera indispensable per a determinades tasques el fons bibliogràfic de la biblioteca del centre, així com el d'altres biblioteques (particular o familiar, de barri, etc.)

Un altre recurs a tenir en compte, si ve al cas i les circumstàncies ho permeten, és Internet.

10. ADAPTACIONS CURRICULARS

En tot moment es parteix de la idea de realitzar un programa que atengui a les diferents característiques de l'alumnat. Per això l'avaluació també pretén atendre a la diversitat. El plantejament de les activitats diverses respon no només al grau de coneixements i destreses, sinó també als diferents interessos.

Aquells alumnes amb dificultats per als quals ho considerem necessari, es realitzaran adaptacions curriculars en col·laboració amb el Departament d'Orientació, sempre que això sigui possible.

Però no només es plantegen activitats per als alumnes que tenguin dificultats. Si es presentàs el cas també es facilitaria a l'alumnat que progressi més ràpidament instruments per a profunditzar en els seus avanços.

11. TEMES TRANSVERSALS.

Els objectius i els continguts de l'àrea de Ciències socials inclouen els anomenats temes transversals que són contemplats a les diferents unitats didàctiques.

Els principals temes transversals a considerar a les Ciències socials de 4t d'ESO són:

L'educació per la pau.

- L'educació per la igualtat d'oportunitats.

L'educació sexual.

L'educació per la construcció europea.

L'educació per la democràcia, el coneixement i la pràctica dels drets humans.

- L'educació pel respecte i la igualtat de drets i deures de les persones.

- L'educació intercultural.

12. ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS.

Durant el tercer trimestre es farà una sortida cultural a Valldemossa. Al transcurs d'aquesta activitat es visitaran:

- La Cartoixa, amb l'objectiu d'il·lustrar el tema de les desamortitzacions al s. XIX.
- La Fundació Costa Nord, amb l'objectiu de complementar la història local del segle XIX a través de la figura de L'Arxiduc Lluís Salvador.

Així mateix el departament està obert a les ofertes d'activitats complementàries organitzades per diferents entitats i institucions, així com a les activitats relacionades amb la celebració de diferents esdeveniments o aniversaris.

INFORMACIÓ PER A L'ALUMNAT I FAMÍLIES
HISTÒRIA MODERNA **Quart d'ESO.** **CURS 2010-11**

❑ **Objectius generals de l'assignatura d'Història Contemporània:**

Les ciències socials a quart d'ESO s'ocupen de l'estudi de la Història Contemporània (segles XVIII al XXI). Pretenem que durant aquest curs els alumnes trobin en la Història més recent les claus per comprendre la realitat dels nostres dies, des del punt de vista polític, econòmic, social i cultural, parant especial atenció a la Història de Espanya i de les Illes Balears. Aquest objectiu general es concretarà en l'estudi tant dels esdeveniments històrics del període esmentat i les seves causes i conseqüències, com en l'aprenentatge de mètodes i tècniques d'investigació i anàlisi de la Història i del temps present. A més, cercant les nostres arrels en el passat, pretenem despertar i potenciar la curiositat i la implicació en els temes d'actualitat que tenen interès social.

❑ **Continguts:**

1r Trimestre.

Bloc de continguts referits a la Història Moderna i Contemporània (Finals s. XVIII i s. XIX).

2n Trimestre

Bloc de continguts referits a la Història Contemporània (Des del s. XX als nostres dies)

3r Trimestre

Bloc de continguts referits a la Història Contemporània d'Espanya.

❑ **Avaluació, qualificació i recuperació.**

Instruments, procediments i criteris d'avaluació.

1. Proves escrites (mínim de dues per avaluació) que podran incloure: definicions, preguntes obertes i tancades, comentaris de documents i interpretacions de mapes històrics, gràfics,...
2. Activitats: lectures, treballs de recerca, activitats del llibre de text, exposicions orals,...
3. Quaderns: seran periòdicament revisats.

Aquests tres instruments s'avaluaran tenint en compte els continguts, ortografia, presentació i puntualitat en el seu lliurament. A més, es considerarà l'actitud que s'avaluarà atenent a l'assistència, puntualitat, participació i manifestació d'interès.

Qualificació.

Serà numèrica del 0 al 10.

Per aprovar cada avaluació és necessari com a mínim una mitjana de 4 de les proves escrites i a partir d'aquesta nota com a mínim una mitjana genèrica de 5.

El lliurament de determinats treballs són requisits indispensables per aprovar una avaluació.

Per aprovar al juny és necessari com a mínim una mitjana de 5, i al manco dues avaluacions aprovades i cap avaluació no presentada.

Recuperació.

Durant el trimestre l'alumnat que amb justificació mèdica no pot fer una prova escrita només tindrà l'oportunitat de fer-la en la sessió d'avaluació de la següent prova escrita.

Durant el tercer trimestre hi haurà una prova de recuperació de la/les avaluació/ns suspesa/ses. La nota mínima per aprovar serà d'un 5.

Aquells alumnes que no superin la matèria al mes de juny la hauran de recuperar al mes de setembre mitjançant una prova escrita i el lliurament d'un dossier d'activitats.

Els/les alumnes amb assignatures de ciències socials pendents de cursos anteriors hauran de realitzar un dossier d'activitats i presentar-se a unes proves escrites. El professor d'enguany els orientarà en aquestes obligacions.

❑ **Materials per a l'assignatura:** Llibre de text, quadern d'anelles DIN-A4

El detall envers aquest full informatiu s'especifica en la Programació de l'assignatura que resta a disposició de

l'alumnat i famílies.

Sgt : M. Antònia Nicolau

Professora d'Història Contemporànea